

JUNA SAMIDEANO

MŁODY WSPÓŁIDEOWIEC

Monata. — Miesięcznik.

JARO
ROK I.

OKTOBRO
PAŹDZIERNIK 1931.

Nr. 3.

REDAKTEJO KAJ ADMINISTREJO: — REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
KRAKÓW, UL. LELEWELA 9. M. 2.

ABONPREZO EKSTERLANDE:		POŒTKONTO: — KONTO CZEKOWE:		ABONAMENT W POLSCE:					
Jare	2. sv. fr.	P. K. O. Kraków, Nr. 412.308.		Rocznie	2'50 zł.				
1/2 jare	1. sv. fr.	W. Chwałek.		1/2 rocznie	1'30 zł.				
TARIFOJ POR ANONCOJ:				CENY OGŁOSZEŃ:					
1/1	1/2	1/4	1/8	1/16	1/1	1/2	1/4	1/8	1/16
15 fr. sv.	10 fr. sv.	8 fr. sv.	5 fr. sv.	3 fr. sv.	25'50 zł.	17 zł.	13'50 zł.	8'50 zł.	5'10 zł.

Signifo de Esperanto por Junularo.

Bela kaj ĉarma estas junaĝo plena je ardo plena je vivo. Ni iras en la vivon serene kaj kun gajaj pensoj, malmulte sciante pri zorgoj kaj pri malfacila batalo je egzistado. Ĉirkaŭitaĵ de zorgaj klopodoj de niaj gepatroj, kiuj penas trankviligi ĉiujn niajn bezonojn, ni ne komprenas bone kiom da laboro kaj peno estis bezonata por akiri ĉiujn rimedojn je la trankviligo de niaj bezonoj.

Ni memoru tamen pri tio, ke post monato, post jaro — eble pli frue ni mem ekstaros en vicoj de tiuj, kiuj partoprenas en la malfacila — neevitebla batalo pri egzistado.

Eble ne ŝanĝebla vico de homaj sortoj puŝos nin al tiu batalo tute ne atendite.

Ni penu ke ŝanĝo de sorto ne troviĝas nin ne pretaj, ni penu kiel eble plej frue akiri provizon da kapableco kaj scio, por ke batalo nin atendanta estu pli facila.

Ne unu-foje ni facilanime forlasas okazajn permesantajn al ni akiri ion utilan.

Inter scipovoj eliras nun sur unuan lokon unu, kiu en plej proksima estonteco staros sur frunto de ĉiuj kulturaj kaj mastrumaj bezonoj.

Tiu post ne-longa tempo por ĉiu homo necesa scipovo estas lingvo internacia.

Kompreno de ĝia grandega kaj ĉiufanka utileco ĉiutage pli multe disvastiĝas. Ĉiumomente kreskas nombro de institucioj uzantaj Esperanton, ĉiumomente kreskas nombro de lernejoj enkondukataj Esperanton en sian programon.

Lingvo internacia ne povas esti propraĵo de kelkaj individuoj.

Vivo kreas necesojn kaj unu el tiuj estas kapableco interkompreniĝi en ĉiu loko kaj en ĉiuj cirkonstancoj de la vivo.

Dum nuna rapida vibrado de l'vivo, dum kreskanta ĉiumomente vetkuro de laboro, lernado de multaj lingvoj fremdaj estas haltigilo.

Znaczenie Esperanta dla młodzieży.

Piękny i uroczy jest wiek młodzieńczy, pełen uniesień i za-
pałów. Idziemy w życie jasno i pogodnie, nie wiele wiedząc
o troskach i ciężkiej walce o byt. Otoczeni troskliwą opieką
rodziców, którzy starają się wszelkie potrzeby nasze zaspoko-
ić, częstokroć nie zdajemy sobie jasno sprawy z tego, ile trudu
i mozół kosztowało zdobycie środków dla zaspokojenia
wszystkich naszych potrzeb.

Pamiętajmy jednak o tem, że za miesiąc — za rok a może
jeszcze wcześniej sami staniemy do tej ciężkiej, nieubłaganej
walki o byt, może nieuchronna losów ludzkich kolej pchnie
nas do walki tej wtedy, kiedy najmniej się tego spodziewać
będziemy. — Starajmy się więc, aby zwrot losu nie zastał nas
nieprzygotowanymi, starajmy się zawczasu przyswoić sobie
zapas umiejętności i wiedzy, aby walka nas czekająca stała się
łatwiejszą.

Niejednokrotnie pomijamy lekkomyślnie sposobności po-
zwalające nam na przyswojenie sobie czegoś pożytecznego.

Z pośród umiejętności wybija się obecnie jedna, która
w niedalekiej przyszłości stanie na czele wszystkich potrzeb
kulturalnych i gospodarczych.

Tą zaniedługo dla każdego niezbędną umiejętnością jest
język międzynarodowy.

Zrozumienie jego olbrzymiej i wszechstronnej użyteczności
zatacza obecnie coraz szersze kręgi. Z każdą chwilą wzrasta
liczba instytucyj posługujących się esperantem, z każdą chwilą
wzrasta liczba szkół wprowadzających Esperanto do swego
programu.

Język międzynarodowy nie może się stać własnością nie-
licznych jednostek.

Życie stwarza konieczności a jedną z nich jest zdolność
porozumienia się w każdej okoliczności i w każdym otoczeniu.

Przy obecnem szybkim tętnie życia przy wzmagającym się
z dniem każdym wyścigu pracy, uczenie się szeregu języków
obcych, aby się można w jaknajszerszym zakresie porozumie-
wać, jest hamulcem w postępie i stanie się nawet przeżytkiem.

Alproprigo de lingvo internacia deprenas de ni tre malgrandan kvanton da tempo, kaj profitojn por estonteco ni povas havi preskaŭ ne takseblaj.

Krom valoroj utilecaj Esperanto posedas por Junularo grandiozan signifon edukon kaj idean.

Esplorante spiritan kaj naciian evoluon de aliaj popoloj, studante vivon malsaman ol nia, ekkonante morojn tradiciojn kaj pensojn de aliaj nacioj, ni akiras pli profundan scion kaj tolereman spiriton.

Multe ni lernas de aliaj kaj interligante rilatojn kun diversaj karakteroj ni akiras sanan juĝmanieron nepre bezonan por direkti sin mem kaj influi je aliaj.

Unu el ĉefaj taskoj de juna homo devas esti peno elŝiriĝi el malvasta cerklo de ĉiutaga vivo.

Ni devas plivastiĝi niajn horizontojn, kore kaj spirite cirkaŭigi tutan mondon civilizatan.

Ni penu ekkoni junularon de fremdaj naciojn, se ne per vojaĝoj (ĉar la lastaj ne por ĉiu estas atingeblaj) tiam almenaŭ per interŝanĝado de leteroj, bagatelaĵoj, fotografiaĵoj, manlaboraj k. s.

Tia interkonigo de junularo diversnacia povas plifortigi kaj fari pli profundan fratecon de nacioj kaj povas fariĝi grava ilo por realizi subliman ideon de paco.

J. S.

Przyswojenie sobie języka międzynarodowego absorbuje nam znikomo mało czasu, a korzyści na przyszłość możemy mieć wprost nieocenione.

Poza walorami użytkowymi posiada Esperanto dla młodzieży niezmiernie doniosłe znaczenie wychowawcze i ideowe.

Przez badanie duchowego i narodowego rozwoju innych ludów, przez zajmujące studjowanie życia odmiennego niż własne, przez poznawanie zwyczajów i tradycji oraz myśli innych narodów, osiągamy głębszą wiedzę i bardziej tolerancyjnego ducha. — Wiele uczymy się od drugich, a nawiązując stosunki z różnorodnymi charakterami zdobywamy zdrowy sąd, koniecznie potrzebny do kierowania samym sobą i wpływania na otoczenie.

Jednym z naczelných zadań młodego człowieka powinno być usiłowanie wydarcia się poza obręb ciasnego koła życia codziennego.

Powinniśmy rozszerzać nasze horyzonty, sercem i duchem objąć cały świat cywilizowany.

Powinniśmy poznać młodzież innych narodowości, jeśli już nie podróżyami (bo te nie dla każdego są dostępne) to przynajmniej wymianą listów, drobnych przedmiotów, robót ręcznych i t. p.

Takie zapoznavanie się młodzieży różnych narodowości może wzmocnić i pogłębić uczucie braterstwa między mieszkańcami naszej wspólnej matki ziemi i może się stać poważnym czynnikiem zrealizowania wzniosłej idei pokoju.

De Redakcio.

Ni sciigas ĉiujn legantojn, ke ni pli longigas tempon por alsendado de la respondoj je nia enketo lokigita en 2-a Nro J. S., ĝis fino de la monato Novembro k. j.

Ĝis nun ni ricevis respondojn de sekvantaj S-noj. A. Bialik Krzeszowice, A. Kasina — Kraków, T. Nowak — St. Sącz, M. Tondera — Żywiec, K. Piotrowski — Lwów, W. Pogoda — Niwa, Z. Konicka — Koluszki, J. Kościłówna — Rawa Ruska, I. Kleinmann — Dobromil kaj J. Biały — Będzin.

Al menciitaj S-noj ni esprimas korajn dankojn por ilia interesiĝo pri nia laboro — kaj samtempe ni alvokas aliajn, ke ili kiel eble plej multnombro sekvu bonan egzemplon sendante siajn respondojn.

Rezulton de la enketo ni publikigos en decembra numero de Juna Samideano.

Volante pligrandigi amplekson de Juna Samideano kaj ne havante por ĉi-tio sufiĉajn mon-rimedojn, ni fondos helpan redakcian — kapitalon.

Tiu-cele ni turnas nin al ĉiuj Samideanoj kun peto, ke ili bonvolu helpi nian laboron per libervolaj kotizoj por la „Helpa Kapitalo“.

Ĉiu, kiu volas akceli evoluon de unua en Polujo junulara esperanta-gazeto, bonvolu sendi unufojani donacon aŭ sindeklari al perioda enpagado de kotizoj (monate, kvaronjare, jare).

Eĉ plej malgrandan mon-sumon ni akceptas dankeme. Nomoj de la donacintoj estos publikigataj en Juna Samideano.

Ni atentigas niajn legantojn, ke ni respondas je la leteroj nur tiam, kiam demandanto sendas por respondo, poŝtmarkojn aŭ respondkuponojn.

„Internacia Esperanto-Muzeo en Wien“.

Ĉe fama Nacia Biblioteko en Wien kreiĝis en la jaro 1929 Internacia Esperanto-Muzeo.

La Muzeo estas aŭstria ŝtata enterpreno kaj Nacia Biblioteko donas al I. E. M. ĉion necenan por kovri teknikajn bezonojn.

Dank-al malavara helpo de esperantistaro, I. E. M. posedas jam pli ol 3.000 librojn, broŝurojn k. t. p., en la legejo estas pli ol 100 gazetoj — kaj ĉio-ĉi estas je la dispono de la tutmonda esperantistaro.

Por certigi daŭrigon kaj organizon de la Muzeo estas kolektata Garantia Kapitalo. El ĝiaj rentumoj estos pagataj eventualaj oficioj kaj kostoj administraciaj (sendepende de ŝtata interveno).

Pri la uzo de l'rentumoj decidas komitato, konsistanta el 5 personoj inter kiuj laŭ la regularo estas prezidanto flanke de la Internacia Centra Komitato. Tiamaniere la Muzeo estas daŭre ligita kun la oficiala Esper.-Movado.

Ni povas senhezite rekomendi subtenon de la Muzeo al ĉiuj esperantistoj. Ni speciale rekomendas laŭpove akceli la Muzeon per aliĝo kiel dumviva aŭ subtenanta membro kaj pagi koncernan kotizon.

Neniu nacio devus manki en la listo de aliĝintoj.

Por detaloj turniĝu al Internacia Esperanto - Muzeo, Wien-Neue-Burg.

ESPERANTO PLIFACILIGAS AL VI LIGI RILATOJN
KUN GESAMIDEANOJ DE LA TUTA MONDO.

S. ROSSOWSKI.

Ĉielarko.

Reĝo de Suproj — li vere estis reĝo. Oni diradis, ke sur rokpintoj li regas, kaj sur supraĵoj montaj li apogas sian tronon, kaj efektive li havis tutan mondon sub siaj piedoj. Ĉar ofte, kiam io ne plaĉis al li tie malsupre, li nur puŝis malgrandan ŝtoneton, kaj la ŝtoneto kuntiradis post si en ĉiu momento pli grandajn ŝtonojn, ruliĝis fine kun tia amaso, ke sub ĝi pereis sen postsigno plej grandaj vilaĝoj. Aŭ en momento de kolero li ordonis alporti el sia forĝejo orajn fulmotondrojn, kiujn momente elforĝis reĝa frato Tondro. Ve al ĉiu, kiun atingis tia sago.

Kaj la mondo estis sendefenda kontraŭ kruela reganto. Feliĉe, ke li mem sciis, kiom da malbono li povas fari kaj li moderigis sian koleron atente, ĉar bona li estis kaj justa.

Sed kvankam tiel potenca, kvankam tiel malavare je ĉiaj povoj li estis riĉa, reĝo de Suproj ne unu havis ĉagrenon. Kaj plej granda zorgo estis por li, lia plej juna filino Nebuleto.

Sub malfeliĉa videble stelo ŝi estis naskita, de patrino frue orfigita, malgraŭvole kaŭzis al patro konstantajn ĉagrenojn. Antaŭ tio denaske ŝi diferenciĝis de siaj fratinoj kaj fratroj — gigantoj, indaj vere reĝan naskiĝojn. Ŝi estis eta, subtila kaj tiel travidebla, ke plej malgrandan ŝtoneton ne povis kovri per sia figuro. Sorĉistojn kunvokadis, feinojn demandis reĝo pri konsilo, por ke iu fine donu rimedon por fortigi reĝidino, ĉio tamen estis vana. Eĉ banoj en roso de montaj herbaĵoj neniom helpis. Estas vero ke belega ŝi estis en sia gracia malpezeco, iom ruĝeta en momento kiam suno REGARDIS sur ŝin, briletanta per silkaj harplektaĵoj — vi dirus — el pura oro, kovrita per malpezecaj drapaĵoj, kvazaŭ el aranea ŝpinaĵo. Belega ŝi estis, sed ŝi neniom havis el potenco kaj superforto de Suproj.

Tiam do plaĉoj de reĝidino Nebuleto diferenciĝis tute je plaĉoj de ŝiaj gefratoj. Turmentis ŝin ia ne priskribebla sopiro; nenie ŝi povis trovi lokon por si. Plej bone estis al ŝi dum frua mateno, kiam ŝi povis ludi kun radioj de l'suno, antaŭ ol tiuj tro ardiĝis. Poste neniu povis ŝin haltigi en reĝaj ĉambregoj — nek per petoj, nek per minacoj.

Ŝi vagis erare dum plenaj tagoj tra rokaj disfaliĝoj, apud fontoj, inter valetoj kaŝitaj, kie ŝi senmove ripozis sur lanuga herbo. Ofte ŝi ankaŭ en siaj migradoj aliris tiel malalten al ebenaĵoj, aŭ ŝvebis tiel alten, ke patro vidante tion tremis, ke ne renkontu ŝin io malbona.

Reĝidino kvietigis patron kiel ŝi nur povis.

— Patro! — ŝi diris foje. — Mi volus laŭleble servi al ĉiu. Kiu havus koleron kontraŭ mi? Antaŭ ne longe ekvidis min alte aglo, alte super turoj de l'kastelo. „Ni laciĝis, ŝvebante al steloj“ — diris la aglo. — „Malvarmeton mi soifas. Tuŝu mian flugilon per blanka mano, kaj fortojn novajn mi akiros“. Kaj mi faris tiel, aglo, per dankoj min priŝutinte, kvazaŭ renaskiĝinta ekflugis supren. Kaj se ci patro sciis, kun kia sopiro atendas min homoj kaj floroj tie malsupre!

— Neindaj tiuj aferoj estas por reĝa filino de Suproj, — paroladis al ŝi reĝo, ci filino signas sian vivon per bonaj, sed malgrandaj agoj. Memoru, ke ni estas kreitaj al agoj grandaj kaj eternaj.

— Kaj tamen — defendis sin reĝidino — mi ankaŭ laboras por eterneco kaj ĝi estos al mi donita.

Reĝo kun filino iris ĝuste preter forĝejo, en kiu oni forĝadis fulmotondrojn. Reĝo amis fraton sincere, tamen por sendanĝero de l'mondo, li tenis fraton en profundo de kaverno je forĝejo ŝanĝita. Malantaŭ la kradoj tiel dikaj, ke cedraj trunkoj ne hontus pro simila dikeco. Alie ne povis esti, ĉar kia malfeliĉo. Eĉ sen malbonaj intencoj, Tondro estante libera, neniu lasus viva.

Bedaŭrindulo komence ne povis konsenti je tia sorto, fine tamen li devis la sorton akcepti kaj por ne morti pro enuo, li laboris dum plenaj tagoj kaj noktoj.

Kiam reĝo iris preter forĝejo kun Nebuleto, Tondro por momento ĉesis labori kaj subaŭskultante, pri kio ili interparolis, kun fasko da oraj fulmotondroj en mano aliris kradojn de sia malliberejo.

He, Nebuleto, Nebuleto! — ekparolis Tondro per voĉo tremiganta rokojn — kial do ci ne estas por mi favora? Ci zorgas pri ĉiuj, nur pri cia onkleto ci ne ekpensos! Rigardu kiel min laboro lacigis, mi tuta ardas! Ĉu mi malplimulte valoras ol aglo, ke ci ne tuŝu min per blanka mano por refreŝigi min iom?

Reĝo aŭdante tion ektemis.

— Je Dio, malproksime de li! — Avertis filinon, kaptante ŝin je maniko.

Sed reĝidino elŝiriĝis kaj kure ekŝvebis al kradoj.

— Bedaŭrinda onklo Tondro, — ŝi diris — ne mia estas kulpo, ke tra aliaj mi iradas vojoj! Sed jen vi havas, kion vi deziras...

Kaj enŝovinte tra krado etan maneton, metis ĝin sur muskolplenan manon de giganto-forĝisto.

Neprudente ŝi ektuŝis pinton de unu el fulmotondroj kies faskon Tondro tenis en mano — kaj Fariĝis io terura! En unu momento kvazaŭ cent pafilegoj eksplodis aŭdiĝis bruo terura. Blindiga fajrero, el post kradoj elfalinte, ĉirkaŭigis kompateman reĝidino kaj kovris ŝin antaŭ okuloj de patro.

Kiam estingiĝis blindiga brilo, Nebuleto jam ne estis. Post kradoj Tondro ruliĝadis sur la tero, malbenante sin mem, kaj antaŭ forĝejo staris kvazaŭ ŝtono, sen sentoj, reĝo kun senfunda bedaŭro.

Tiel pereis Nebuleto. Dia boneco memoranta tamen pri ŝiaj multaj, kvankam malgrandaj meritoj, elŝiris ĉarman reĝidino el ungegoj de pereco. Vekitaj per bruo de fulmotondroj kunflugis ventegoj kaj pecetojn de Nebuleto disportinte, disŝpinis ilin sur ĉielo en formo de koloraj strioj: harojn je strio orkolora, vangetojn je strio ruĝeta; aparta strio el bluo de pupiloj etendiĝis kaj aparta el verda trunketo de floro, kiun Nebuleto tenis en mano. Kaj metinte ĉiujn striojn majstre, ventegoj ĉirkaŭigis arkforme valojn kaj pintojn kaj ĉielkopulon, ĉiujn vastajojn en kiuj dum vivo ŝvebis bela, silenta kaj bonkora reĝidino Nebuleto.

Kaj antaŭ ol mortiga bruo de fulmo tondroj pasis, eklumis — Ĉielarko!...

Tradukis *Patro*.

Esperanto en mez- kaj alt-lernejoj.

Ĉiuj tre bone scias, kiel urĝa estas enkonduko de Lingvo Internacia en la programon de lernejoj komercaj, industriaj, manlaboraj k. t. p. Sur ĉi tiu kampo Esperanto estas unu sola solvo de la problemo. ŝparante bezonon instrui vicon da fremdaj lingvoj.

Tiuj lastaj ŝarĝas lernantojn per troa lernomaterialo, kaj

krome tre malmultaj lernantoj povas flue uzi fremdajn lingvojn post fino de lerneja studado.

Plej grandan signifon posedas lingvo internacia en lernejoj komercaj, ĉar komerco ĉiumomente fariĝas pli internacia kaj unu lingvo enlanda absolute ne povas ĉi tie sufiĉi.

Inter multaj komercaj lernejoj, kiuj akceptis jam Esperan-

ton, mi devas menci komercan lernejon en Kraków kaj Mastruman Administracian Instituton ankau en Kraków, en kiuj depost pasinta jaro Esperanto estas oficiale instruata.

Ne malpli grava estas instruado de Esperanto en lernejoj kun programo ĝeneral-instrua. Almenaŭ unu lingvo krom lingvo gepatra estas necesa al ĉiu mezdukita homo — kaj eĉ kapablaj lernantoj ne akiras en mezlernejoj sufiĉan konon de fremdaj lingvoj.

Esperanto povas doni al tiuj lernejoj utilon ne nur per si mem — kiel lingvo internacia.

Simplaj kaj esencaj ĝiaj reguloj instruas lernanton logike pensi kaj krom tio Esperanto estas bonega helpilo por lerni aliajn lingvojn.

Antaŭ kvar jaroj oni faris eksperimenton en unu el skoltaj lernejoj; oni instruis, francan lingvon al lernantoj konantaj Esperanton kaj samtempe al lernantoj kiuj ĝin ne konis.

Efiko estis tia, ke la unuaj ellernis francan lingvon tiom-

grade dum duono de lerneja jaro, kiomgrade la aliaj dum plena jaro.

De tiu tempo, tio estas de la jaro 1917, nombro de lernejoj instruantaj Esperanton kaj uzantaj ĝin kiel helpilon por instrui fremdajn lingvojn — pligrandiĝas.

Laŭ la lasta statistiko oni jam enkondukis instruadon de Esperanto en 926 lernejoj en 38 landoj.

Specialaj „Institutoj Esperantaj“, kun rajtoj al egzameniĝo ŝtataj, egzistas jam en: Germanujo, Aŭstrujo, Ĉeĥoslovakujo, Finnlando, Estonio, Hungarujo kaj Japanujo.

Katedroj kaj lektoratoj de Esperanto egzistas ĉe sekvan-taj altlernejoj: Universitato en Ĝenevo, Ĉeĥa Politekniko en Praha, Germana Politekniko en Praha. Aŭstria Supera Teknika Lernejo en Vieno kaj Jagellona Universitato en Krakovo.

Unu el plej gravaj sukcesoj de Esperanto en kuranta jaro, estas kreo de lektorato pri lingvo, historio kaj literaturo esperanta, ĉe Supera Literatura Instituto en Londono.

J. Swaryczewski.

TRA ESPERANTUJO.

Nova Esperanta Junularrondo en Polujo.

En Lublin (Polujo) kreiĝis ĉe Pola Esp. Asocio, Rondo de Polaj Mezlernaj-anoj, kiu tre bele kaj sukces-plene disvolviĝas.

Gvidanto de grupo estas: M. Klimowicz, vicgvidanto: M. Woźniak, sekretario kaj kasisto: E. Janicki.

Skolta Bulteno.

Skolta Heroldo, kiu estis ĝis nelonge oficiala organo de tutmonda skoltaro ĉesis aperadi pro teknikaj malfacilaĵoj. Krom nia gazeto (Juna Samideano) kiun skolta kunveno dum la lasta Internacia Kongreso en Kraków, elektis kiel anstataŭilon de Skolta Heroldo. Aperadas kvaronjare oficiala Skolta Bulteno.

Unua numero de Skolta Bulteno belege redaktita de trupestro H. Davis, jam aperis.

Esperanto en polico.

Laŭ egzemplo de vienaj policistoj, kiuj depost kelkaj jaroj lernas Esperanton, malfermiĝis Esperanto-kursoj por policistoj en: Oslo (Norvegio), Shiga Ken (Japanlando), Krefeld und Berlin (Germanujo).

Novaj Esperanto-kursoj.

Okazinta en Kraków XXIII-a Kongreso faris en Polujo grandegan propagandon. La rezultojn ni vidas laŭ multegaj kursoj kiuj okazas en diversaj polaj urboj.

Krom centroj de esperanta movado en Polujo okazas kursoj en Będzin, Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza, en multaj urbetoj de Supera Silezio kaj laste ni eksciis ke eĉ en tiuj lokoj en kiuj esperanta movado staris sur tre malalta ŝtupo, nun movado trege vigliĝas. Inter alie malfermiĝis kursoj: en Tarnów, 20-partoprenantoj, gvidantino instr. S. Pisowiczówna, Biała, 27-partoprenantoj gvidanto: M. Piotrowski, Przemyśl, 23-partoprenantoj gvidanto: A. Przemszewicz k. a.

Esperanto en filmo.

Unu el la plej grandiozaj eltrovoj de nia jarcento estas certe filmo-parolata. Ĉiu bona eltrovo teknika iĝas post ne longa tempo internacia uzajo. Filmo parolata malgraŭ siaj grandaj valoroj ne sukcesis ĝis nun fariĝi plene internacia kaj ĝis nun batalas kontraŭ malfacilaĵoj. Por esti internacia elproduktita filmo devas esti ĉie komprenata, sed ĝis nun tiel ne estis. Ĝis nun egzistas plej parte filmoj parolataj en lingvo angla aŭ franca kaj sur ekrano ni vidas tradukojn en lingvo de aŭskultantoj kaj rigardantoj. Tiuj, kiuj partoprenas tian filman prezentadon, rigardante sur vivajn bildoj kaj subskribajn klarigojn havas impresojn ke ili vidas ree filmon mutan. Aŭdata parolo en fremda lingvo estas ne komprenata kaj por kelkaj ĝi estas nur malagrabla bruoj en orelo.

Amerikaj produktoj de filmoj volante havi pli grandan kvanton da filmo-aĉetantoj en Eŭropo trovis elirvojon el ĉi supra malfacilaĵo.

Ili anstataŭis filmon parolatan per filmo sona. Diferenco inter la unua kaj la lasta estas tia, ke en filmo sona ni aŭdas nur muzikon, kanton, muĝon de akrofalo, bruon de aŭroplenoj kaj aŭtomobiloj k. t.p. Ĝi tamen estas nur anstataŭilo de filmo parolata kaj ĝi ne plenumas sian taskon plene.

Se oni penus elprodukti saman filmon parolatan en kelkaj lingvoj, tiam kostoj de la filmo kelkfoje kreskus, ĉar filmo-akto-

roj tiom da fojoj devas ripeti scenojn en kiom da lingvoj oni filmon produktus; krom tio estas ne eble, ke ĉiu filmo-aktoro konu kelkajn lingvojn.

Unu sola solvo de la problemo estas akcepti belsonan kaj facile kompreneblan Esperanton plej taŭgantan tiu cele. Esperanto en filmo parolatan jam ne estas afero de estonteco sed de nuna tempo. Multaj direktoroj de plej grandaj filmo-produktejoj bone jam komprenas kian utilon povas donia al ili la lingvo internacia.

Inter niaj samideanoj plej multe meritis pri enkonduko de Esperanto en filmon J. Scherer dum sia vojaĝo li faris multajn intervjuojn kun famaj filmo-reĝisoroj kaj »filmo-steloj« en Hollywood kaj en aliaj produktoj propagante Esperanton kun grada sukceso. En unua vico ni devas menci s-ron Fred Niblo direktoron de fama en tuta mondo filmo-produktejo Metro-Goldwyn-Mayer elproduktinto de »Ben-Hur« kiu, interparolante kun J. Scherer diris, ke li nur en Esperanto vidas solvon de lingvo en filmo-parolata, kaj ke nur pere de Esperanto, amerika filmo povos disvastiĝi en Eŭropo.

Aperanta antaŭ nelonge esperanta filmo pri Danujo estis unua paŝo sur tiu-ĉi kampo kaj estis plensukcesa.

Filmo-parolata havos grandegan utilon en Esperanto, sed ankaŭ lingvo internacia pere de filmo disvastiĝos rapide.

Skolta Angulo.

ESTU PRETA!

C Z U W A J I

Kia Vidinda Vido!

Skoltoj — knaboj — el ses diversaj landoj, vivante kune en plenamikeco. Promenante kun brako ĉirkaŭ kolo — interŝanĝante insignojn, eĉ vest-erojn kolektante nomojn kaj adresojn por eventuala interkorespondado. Helpante unu la alian — ĉiam gajaj kaj feliĉaj!

Kia vidinda vido!

Skoltoj vi revenis hejmen plenaj de bonaj memoroj de la X-a Tendaro de S. E. L. Ĉu vi ne helpas S. E. L. per via aliĝo, aŭ se vi jam estas membro, per varbado por Esperantismo, ĉiam kiom vi povos?

Mi jam tendaris ĉe sekvantaj S. E. L. — tendaroj: Belga, Franca, Hispana, Ĉeĥa, Nederlanda, Dana kaj Brita, kaj mi havas bonajn memorojn pri ĉiuj. Mi ja esperas, ke vi penos partopreni la venontajn Tendarojn de la Ligo.

Per Esperanto vi povas konatiĝi kun ĉiuj landoj — mi korespondas kun skoltoj en 32 diversaj landoj kaj ni plene komprenas unu la alian.

Skoltismo nur tiam havos veran sukceson rilate al internacia frateco, kiam plej multaj skoltoj povos interkompreniĝi, kaj ĉar ili ne havas tempon lerni multajn lingvojn, Esperanto tre faŭgas por skoltoj. Mi mem ofte spertis la utilecon de la lingvo kaj mi esperas, ke vi, leganto, pli profunde studos nian karan lingvon kaj ke ĝi ankaŭ por vi estos tre utila.

Sen Esperanto nia Tendaro neniam estus okazinta. — Do benu Esperanton, ĉar ĝi per la tendaro akiris por vi kelkajn navajn alilandajn amikojn. Mi mem trovis novajn amikojn inter vi kies amikeco al mi valoras.

Ĉi tie mi volas danki al la Hungara Skolt-Asocio, al al Sinjoro Paŭlo Balkányi, kiu tiel energie kaj entuziasme laboris, nokte kaj tage por sukcesigi nian Tendaron. Li komprenas la necesecon de Esperanto — ni sekvu lian ekzemplon!

Bonan laboron!

NORMAN BOOTH
tendarestro.

Laŭ sciigo de la Internacia Skolta Oficejo en Londono, la nombro de skoltoj aliĝintaj al la I. S. O. fine de 1930 j. estis 2.031.274. Depost la antaŭa jaro la nombro kreskis je 123.502 membroj.

Hungara Parlamento en Budapeŝt apud Danubo.

Geskoltoj lernu Esperanton!

Trapasis belaj tagoj sur la hungara tero kaj ne silentiĝis ankoraŭ eĥoj de la X. Internacia Tendaro organizita de Skolta Esperantista Ligo en bellega Budapeŝt.

Al ĉiuj partoprenintoj restos por ĉiam memoro pri amuzoj, babildoj kaj komuna vivo sub la samaj tendoj.

Ĉiuj certe partoprenintoj ligis multajn amikajn rilatojn kaj ili certe sopiras al la momento, en kiu ili povos revidi siajn novajn amikojn el malpro-

ksimaj landoj kaj ree travivi agrable kelkajn tagojn. Tia ĝoja momento venos baldaŭ.

Venontan jaron ree okazos Internacia Tendaro kiu estos jam XI-a.

Ni esperas, ke nombro de estontaj tendaranoj ankoraŭ plimultiĝos, ĉar lasttempe Esperanto inter skoltaro faras grandegajn progresojn.

Kun bedaŭro tamen ni konstatas la fakton, ke en Polujo ĝis nun nombro de esperantistaj geskoltoj estas sufiĉe malgranda kaj ni poloj devas ja esti egzemplo por alilandanoj.

Ĉe ni elkreskis lingvo internacia, ĉe ni ekfloris frateca ĝia ideo interna.

Ĉu ni plue konservos tian staton?!

Ĉu ne honto estas, ke dum lasta Tendaro okazinta en najbara lando ĉeestis nur unu pola skolto.

Geskoltoj! ni lernu grandamase Esperanton, ni esploru profunde ĝian internan ideon, ĉar ĝi estas forte ligita ku niaj skoltaj idealoj!

Ni propagu internacian lingvon inter niaj gefratoj, kaj ni penu prepariĝi kiel eble plej bone, por ke ni povu en venontaj tendaroj grandnombre partopreni!

Malpli grandaj landoj kiel Skoltujo, Irlando, Rumanujo k. t. p. ĉiujare sendas siajn skoltojn al Internacia Tendaro; ĉu ni poloj restos malantaŭ ili?

Internaciaj skoltaj tendaroj okazis jam en jenaj landoj: Belgujo, Francujo, Hispanujo, Ĉeĥoslovakujo. Nederlando, Danujo Britujo kaj Hungarujo.

Ĉu ni ne povas inviti S. E. L. Tendaron al Polujo?

Ni devas jam nun entrepreni laboron por prepari ĉion bezonan, ke XII-a Tendaro okazu en Polujo.

E. Mo.

Sekretario de Skolta Esperantista Komitato en Pollando en plej proksimaj tagoj dissendos propagandfoliojn (cirkulerojn), por ĉiuj trupoj en lando, kun alvoko al interesiĝo pri la lingvo internacia »Esperanto«.

Skolta Esperantista Ligo (Anglujo) eldonis trimonaton gazeton »Skolta Bulteno«. Ĝi estas malgrandformata, kaj enhavas ĉiujn sciigojn koncernaj de la S. E. L.

SCIINDAĴOJ.

Kio okazus se ne egzistus morto.

Sen morto ne povas egzisti vivo. Tiu frazo ŝajnas esti iom stranga, sed ĝi tamen estas vera. Ni ekpensu, kio okazus, se dum kelkaj jaroj pereus nenia viva organismo sur tero?

Ĉi supran aferon esploris angla scienculo dro. C. Edwards kaj li akiris jenajn rezultojn:

Ĉiuj scias, ke domamuŝo plimultiĝas treege, ĝi metas ĉirkaŭ 20 milionojn da ovetoj dum unu jaro.

Se el ĉiuj ovetoj naskiĝus muŝoj, kaj neniu el la muŝoj mortus, tiam, post tri jaroj vivus sur tero neniaj estaĵoj krom muŝoj, kaj tiuj post ia tempo formiĝus sin reciproke.

Egzistas unu speco de muŝoj, kiuj vivas nur unu tagon. Unu — tage muŝoj aperas en granda amaso kaj post kelkaj horoj de sia vivo ili ĉiuj mortas. Se tiuj muŝoj estus senmortaj, tiam post tri jaroj ili atingus amason pezantan tiom, kiom pezas unu biljono da homoj.

Pro konstanta plimultiĝo de fiŝoj, la ŝipoj baldaŭ ne povus moviĝi sur maroj kaj riveroj.

Ni ne vidus sunon, ĉar nuboj da birdoj kovrus ĝin kaj sur tero elkreus dika tavolo da fungoj.

Se ne egzistus morto, ni ne longe atendus je kompleta detruo de l'tero.

Morto subtenas ekvilibron en vivo.

Interesa statistiko.

En New York estas pli ol 6 milionoj da loĝantoj, en tio pli ol 2 milionoj da fremduloj. En New York estas pli da italoj ol en Romo, pli da Irlando ol en Dublin, pli da germanoj ol en Bremen, kaj pli da judoj ol en tuta Palestino.

New York posedas 2.000 da teatroj kaj kinoj kaj 1.500 preĝejojn de preskaŭ ĉiuj ekzistantaj eklezioj.

Ĉiutage alveturas al New York 360.000 personoj, kaj en interspaco de 52 sekundoj alveturas vagonaro. Interrompo inter unu kaj alia edziĝo-soleno estas 18 minutoj kaj post ĉiu sesa minuto naskiĝas nova civitano. Post ĉiu deka minuto finiĝas konstruo de nova domo.

Kiom da formikoj estas en formikaro?

Treege diliganta naturo-esploranto prof. Andrews enterprenis penan laboron, kalkuli kvanton da formikoj en unu formikaro.

Li sukcesis konstanti, ke unu el tiaj malgrandaj formikŝtatoj posedis kvin reĝinojn kaj tute precize 26.000 formikoj-laboroj.

Neniu certe dubas ke ĝi estas vero, se Vi ne kredas kalkulu mem kara leganto.

SPRITAĴOJ.

EN ANTAŬĈAMBRO.

- Ĉu mastro estas hejme?....
- Ne.... forveturis eksterlanden!
- Jeees? Tiam via mastro forveturis sen kapo, ĉar mi lian kapon vidis antaŭ momento en la fenestro.

KONTENTA.

- Kial Vi tiom ĝojas?
- Ĉar mi estis ĉe dentisto.
- Ĉu vere ĝi estas kaŭzo por esti gaja?
- Certe, mi ne trovis dentiston hejme.

EN LERNEJO.

Instuisto: Jaĉjo, diru al mi kian vi konas korpon travi-deblan krom vitro?

Jaĉjo: Krom vitro travidebla estas.... truo.

APOGSEĜO KAJ FORMIKARO.

- Kia estas diferenco inter apogseĝo kaj formikaro?
- Mi ne scias.
- Eksidu sur unu poste sur alian — kaj vi tuj konstatos la diferencon.

Korespondado.

Ni enpresas senpage la nomon de ĉiu samideano, kiu deziras esperantlingve korespondadi kun aliaj samideanoj.

ANGLUJO	S-ro 5. A. Brisco, Breutway, Vuchleng Nr. 3 London.
AŬSTRIO	S-ro Nikolao Hovorko, Wien IX/1. Löbliechgasse 3.
BULGARUJO	S-ro Dimitr Ivanov, Ruse, Piĉta 28.
ĈEĤOSLOVAKUJO	Skolto Fr. Buhr, Praĝa VVIII. Brevnov 514.
FRANCUJO	S-ro G. Saget 4. Rue S. Jacyne, Elbeuf 7. Senie.
HOLLANDO	S-ro J. Rawestein, Haga, Ocadiŝtrial 36.
POLLANDO	Skolt-rotestro Świętek Ryszard, Piaseczna 88, poczta Strzebnica, p. Tarn. Góry.
POLLANDO	Skolto Sygnarski, Kordeckiego 23. Bydgoszcz (atentu! ne en Kraków kiel estis en Nr. 2).
POLLANDO	S-ro Izalewski Bolesław, intruisto, Kłobuszyn, pow. kartuski - Pomorze. Deziras korespondadi kun gesamideanoj.

En Administracio de J. S. estas aĉeteblaj:

Esperanto-lernolibroj	1'25 zl.	
Ŝlosiloj	0'90 "	+ 15 %
" malgrandaj	0'50 "	
Poŝtkartoj kun verda stelo 100 egz.	1'50 "	sendkostoj

Ni ankaŭ peras en vendado de diversaj esperantaĵoj.

Samideanoj en Polujo, kiuj volas aboni nian gazeton, povas ĝin mendi en ĉiuj polaj poŝtoŝtatoj, kaj eĉ ĉe leterportistoj.

Se Vi volas perfektigi en Esperanto, tuj sendu abonprezon por „Juna Samideano“.